

" 1 GÜN"

" Quand les attitudes deviennent formes" (Davranışlar Şekil Olunca) adlı serginin 2^{inci} kısmının montajı için, 1969 yılının ~~Nisan~~ⁿ ayı sonu veya ~~Mayıs~~^m ayı başlarında Krefeld'de bulunuyordum.

Orada, Düsseldorf Güzel Sanatlar Akademisi'nin kapatıldığını, Beuys ve talebelerinin akademi önünde SIT-İN (oturma grevi) yaptıklarını duyduk. O arada Kunsthalle Düsseldorf'ta Beuys'un kişisel sergisi de halen devam ediyordu.

Trene atlayıp Düsseldorf'a gittim.

İlk kez Beuys'un sergisini gördüm . İlk intibahalarım şunlar oldu: Sergi daha hazır değil! Yoksa açılış (!) bu akşam, yarın veya öbür gün mü? Sonra serginin afişini gördüm. Sergi başlıyalı iki haftayı geçmiş. Neydi manzara?

Vitrinler, vitrinlerin içinde ve dışında objeler - duvarda asılı desenler ve suluboyalar, duvar dibinde bekleyen desenler ve suluboyalar - bir sürü çuha yığını, üstleri kalın levhalarla örtülü - bir duvarda koca koca bir çuha, yere kadar, yere dokunan kısmı margarinle doldurulmuş - Yanında aynı boy aynı biçimde ayrı malzemedен (kauçuktan) bir "şey", yere değen kısmı şişirilmiş, şişirme aleti yanında duruyor - Önlerinde 2-3 tane otomobil akümülatörü - üstleri jelatinle örtülü - yerde bir telefon, yanında bir toprak yığını - duvara dönük bir televizyon, televizyon ekranı çuha ile kaplanmış, duvarda o çuhanın aksi yine çuhadan - televizyonun sesi duyuluyor (çok uzaktan gelir gibi) - Oyulmuş tahtalar (büyük bir haçın parçaları gibi), eski mi yeni mi belli değil.- Balmumundan şekiller - şişeler - kutular - paslı demirler - kağıt parçaları - yazılar - defterler - İNANILMAZ BİR SESSİZLİK!

Zaman durmuş gibi- Hani bir sabah uyanırsın, yüzünü yıkarsın, giyinirsin, kahveni pişirirsin, radyonu veya televizyonunu açarsın, tahta masana tereyağını, balını getirirsin, tahta iskemleni çektiğinde ekmeğinin olmadığını farkedersin, paltonu giyip ekmeğe gidersin... Bir boşluk - O kişi geri dönmemiştir, televizyon/radyo sesi açık kalmıştır, kahve soğumuştur, çoktan, masanın üstü toz tutmuştur, paltosunu aldığı dolabın kapısı açık kalmıştır - içinde bir sürü şey... HEPSİ BİR BEKLEMeye GİRMİŞTİR- Bu bekleyiş bir bayram havasına sürüklemeyi - Acı vardır- ŞİDDETLE GERİYE (SAVAŞA, ACI ANILARA?) GİDER, ŞİDDETLE BUGÜNE GELİR- Bugün dün gibi hastadır-

Bugünü iyileştirmek lâzımdır!

Oradan ayrılmadan önce, müzenin bekçisiyle konuştum(galiba Filistinliydi) o anlattı bana. Her akşam üstü, müze kapanmadan önce, Beuys'un sergisine geldiğini söyledi. Birlikte sergiyi arşınladıklarını, Beuys'un her seferinde bir takım objelere dokandığını, kımlıdattığını, bazılarını asıp bazılarını indirdiğini... anlattı.

Hergün... Fakat birkaç gündür gelmediğini söyledi... vardı sebebi.

Beuys'un evi de Düsseldorf'tadır. Akademisi üstelik müzeye yakındır. Bekçiye, Beuys'un gelmemesinin Akademi'deki olaylarla ilgili olabileceğini söyledim.

Akademi'ye gitmeye karar verdim. 2-3 gündür oturma grevi devam ediyormuş,
2-3 gündür Beuys orda mıdır? O da bekliyor mudur?

Paris'teki 68 olaylarında Paris Güzel Sanatlar Akademisi'ndeki olayları bilirim,
orda hocalar göstermelik, kukla gibi haftada 1-2 saat gözüküp kayıplara karıştırlardı.
Hoca, öğrenci ilişkisi içler acısıydı, Paris Akademisi'nde...

Beuys'un sergisini gördükten sonra, dışarı çıkıp Akademi'ye gitmem belki
10 dakika sürdü. Gördüğüm manzara şu idi: Belki 100 kişi (belki de fazla) yerde
çömelmiş oturuyorlar, bazıları yerde uzanmış uyuyor, kadınlı, erkekli, çocuklu(bebek-
lerde vardı). Talebelerin çocukları, bebekleriydi.

Beuys or^adaydı. Çok sevindi beni gördüğünde. (1968 ortalarında tanışmıştık). Anlattı olayı. Beuys 1961'den beri "Anıtsal Heykel" atölyesinin başındaydı.

Her atölyenin kontenjanı 15-20-30 civarındaydı. Beuys kapılarını açmıştı, kontenjan 100 de, 200 de, 300 de olabilirdi, kim istiyorsa gelebilirdi, hangi ülkeden olursa olsun, ihtiyaçları ne olursa olsun. (Biliyorduk ki bazı gençler, Almanya'da oturma kartı alabilmek için atölyesine kayıt olmuşlardı)

Bu, her sanat düşüncesine, her davranışa açılma, Beuys'un " Genişletilmiş Heykel" fikrine yakındır. Bu açılma, atölyesinin ve dolayısıyla Akademi'nin polisler tarafından kapatılmasına yol açtı. (Bu olay mahkemeye intikal etmiş ve Beuys mahkemeyi kazanmıştır)

Akademi'nin önündeki manzara neşeliydi. Çocuklar, bebekler gülüp bağırdı, kızlar, (talebeler veya sevgilileri), çok renkli giysiler giymişler gibi geldi. Erkek talebelerin bir kısmı bir takım kutular yapıyorlardı. Beuys'un önünde böyle yüzlerce kutu vardı. Beuys bu kutuların üzerine bir şeyler çizip (bir ok), bir şeyler yazıp (intuition) bir damga vurup (VICE), imza ve tarih atıyordu. Bu kutular gelip geçenlere 8 marka satılıyordu. Bu toplanan paralarla, yiyecek, içecek alınıyordu bütün bu direnenler için...

Ertesi günü Paris'e dönüp " Salon de Mai" (Mayıs Salonu) deki işimi yerleştirecektim. Bu birkaç saat içinde yaşadıklarım beni öylesine etkilemişti ki, Paris'teki o sergiye koyacağım işimi çekip, yerine 50x60 ebadında , bir paket kâğıdının üzerine şunu yazmak istedim: " Connaissez-vous Joseph Beuys?" (Joseph Beuys'u tanıyor musunuz?) Ve nitekim de, gece treniyle Düsseldorf'tan Paris'e döndüğümün sabahı, " Mayıs Salonu" sergisine gidip, bu yazıyı yazıp astım. Beuys'un Paris'e girmesi belki de böyle oldu.

Bu " 1 gün" belleğimden hiçbir vakit silinmez.

Bu "1gün"'den sonra oldukça sık görüştük. Sanattan, politikadan, Asya'dan, Avrupa'dan ... konuşarak.

Ve her görüşmemizin başında , bana hep aynı soruyu sorardı:" Ne zaman İstanbul'a döneceksin?"

Son olarak, 1985'in ^a Aralığında, René Block'un Hamburg'ta düzenlediği sergide beraberdik. Ama Beuys o sergiye sesiyle katılmıştı, hastaydı. Telefonla anlatmıştı işini Düsseldorf'tan. Sergi-konser salonunda, telefondaki sesi yükseltilerek duyurulmuştu. Yüzlerce kişi dinlemişti sesini, aynı anda Henning Christensen ve Nam June Paik piyanoyla konserlerine (Fluxus Konseri) devam ediyorlardı.

Bir gün sonra Beuys'un piyanosu geniş bir sergi salonuna getirildi. Piyanonun pedalı piyanonun üstüne kondu, piyanonun altına büyük bir oksijen tüpü getirildi. Piyanonun arkasına yeşil bir tahta üzerinde Beuys'un telefonda söyledikleri yazılıydı. Bu sessiz sergi salonuna, René Block, Beuys'a yakın bir kaç sanatçının işini de davet etmişti. Nam June Paik'ın, Henning Christensen'in , John Cage'in ve benim sessiz işlerimizi.

Katıldığım en etkili karma sergi olarak "o gün" de belleğimdedir. Ölümünden öncenin ya da sonranın sessizliği gibi.

Sarkis

25 Kasım 1991 . PARIS

**BU KİTAPÇIĞIN BÜTÜNÜNDE
SARKİS'İN ANLATTIKLARININ
DAKTİLO EDİLMESİYLE OLUŞAN
BİR METİN VE
SARKİS'İN O METİN ÜZERİNDE
YAPTIĞI DÜZELTİLER
KULLANILMIŞTIR.**

MÜDAHALE
SARKİS

TASARIM
BÜLENT ERKMEN

YAYINLAYAN
NORGUNK
WWW.NORGUNK.COM

BASKI VE CİLT
MAS MATBAA
WWW.MASMAT.COM.TR

EYLÜL 2021

SARKİS'İN "1 GÜN" BAŞLIKLİ METNİ
JOSEPH BEUYS'UN 100. YAŞINDA
100 KİŞİYE ARMAĞAN EDİLMEK ÜZERE
100 ADET BASILDI VE NUMARALANDIRILDI.

n